

נציבות תלונות הציבור על שופטים

לשכת הנציב אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון (בדימוס)

י"ד כסלו, תשע"ג
28 נובמבר, 2012
מספרנו: 770/12 / משפחה רמת גן
אישי-סודי-למכות בלבד

המתלונן:

הגילוי:

כב' השופט נפתלי שילה
כתמ"ש 9464-04-11 בבית המשפט לענייני משפחה ברמת גן

כעניין:

חלונה שהחקלה בלשכתנו ביום 25.10.12

החלטה

1. בין המתלונן ואשתו בנפרד (להלן: האישה) מתנהלים הליכים בנושא משמורת והסדרי ראייה לשני ילדיהם הקטינים הרכים בשנים. ההליכים מתנהלים בבית המשפט לענייני משפחה ברמת גן בפני כב' השופט נפתלי שילה. ביום 9.5.11 הגישה האישה בקשה למשמורת זמנית במעמד צד אחד. בו ביום החליט כב' השופט להיעתר לבקשה לאור גילם של הילדים וחזקת הגיל הרך (להלן: ההחלטה). בהחלטה נאמר: "לאור גיל הילדים, אני מעניק משמורת זמנית לאם. הסדרי הביקור יהיו בשלב [זה], כמוצע ע"י המבקשת בבקשתה. הצדדים מופנים ליחידת הסיוע על מנת להגיע להסכמות ולו חלקיות. המשיב רשאי להגיש תובענה בנושא הסדרי הראייה, אם הצדדים לא יגיעו להסכמות ביחס להסדרי הביקור".

2. המתלונן מלין על מתן ההחלטה במעמד צד אחד וטוען, כי היא ניתנה בהתבסס על חלונה שקרית שהגישה האישה למשטרה, אשר נטגרה מחוסר אשמה. לטענתו, פגע כב' השופט בעיקרי הצדק הטבעי בכך שלא נתן לו את זכות התגובה טרם מתן ההחלטה, והתנהלותו כעניין זה הייתה "אכזרית בשדירותה, ובהינף עט כתב 'כמבוקש' – בלי לראות אותי, וכלי לשמוע אותי – לא בכתב ולא בעל-פה". עוד טען, כי כב' השופט "קבע עובדות כשטח ונתן לאם משמורת זמנית במעמד צד אחד" למרות ש"לא היה מדובר במצב חירום שהצדיק מתן החלטה ללא קיום דיון ושמיעת עמדותי". המתלונן מבקש, כי הנציב יפעל להעברת כב' השופט מן הדיון בתיק.

3. בתגובתו לתלונה מסד כב' השופט, כי ההחלטה ניתנה לאור חוקת הגיל הרך ובהתחשב בטובת הקטינים כלכל, וכי למתלונן ניתן יזמו בבית המשפט בדיונים שהתקיימו לאתר מתן ההחלטה. עוד ציין, כי המתלונן הגיש בקשה לפטילתו בעילה זוהה לזו שבחלונה, וכי לאור העובדה שחלפה למעלה משנה מאז מתן ההחלטה, חלה התיישנות על התלונה לאור הוראות סעיף 18(א) לחוק נציגי תלונות הציבור על שופטים, התשס"ב-2002 (להלן – החוק).

לדבריו, לאחר מתן ההחלטה, הגיש המתלונן ביום 15.5.11 בקשה דחופה לביטולה. בו ביום ניתנה החלטה, בה הופנו הצדדים לאתר ליחידת הסיוע "על מנח שחסייע בידם להגיע להסכמות ולו חלקיות ותיתן המלצות ראשוניות". לאחר שהאישה הגישה תגובתה לבקשה, נקבע בה דיון ליום 28.6.11. בין לבין, הגיעו הצדדים להסכמות ביחידת הסיוע, לפיהן המשמורת הזמנית על הקטינים תהיה בידי האישה, ויתקיימו הסדרי ראייה בינם לבין המתלונן. ביום 29.5.11 ניתן חוקף של החלטה להסכמות הצדדים כמפורט בדו"ח יחידת הסיוע. ביום 30.5.11 הגיש המתלונן "בקשה דחופה לעיון מחדש ו/או לעיכוב ביצוע", בה טען, כי לא נתן הסכמתו להסדרי הראייה שהומלצו על ידי עובדת יחידת הסיוע. ביום 6.6.12, לאחר קבלת תגובת האישה, ניתנה החלטה כי הבקשה תידון בדיון ביום 28.6.11.

בהחלטה שניתנה בתום הדיון ביום 28.6.12 מונחה לבקשת המתלונן פסיכולוגית מומחית שתגיש לבית המשפט חוות דעת בנושא המשמורת והסדרי הראייה, באותה החלטה גם נדחתה עמדת האישה שהתנגדה לכל לינה של הקטינים אצל המתלונן, ונקבע כי הילדים ילונו אצל המתלונן פעם בשבוע ובכל סוף שבוע שני לסירוגין.

ביום 22.8.12 הודיעה המומחית לבית המשפט, כי המתלונן לא נענה לפנייתו, ולפיכך נבצר ממנה לערוך את האבחון. לאור זאת, מונחה (בהחלטה שניתנה בתום הדיון ביום 18.9.11) מומחית חדשה אשר הגישה את חוות דעתה ביום 17.1.12. המומחית החדשה המליצה, בין היתר, כי המשמורת תוענק לאישה וכי המתלונן ייפנה לטיפול ולחלופין להדרכה הורית "שתסייע לו לפנות מקום ראוי ומכבד לאם שאין בו שלילה ו/או הסתה".

ביום 3.4.12 התקיים דיון בו מונחה מתאמת הורית, וביום 14.5.12 התקיים דיון בו נקבע כי מכון "שלם" ימונה כמתאם הורי בהתאם להמלצות יחידת הסיוע. כן נקבעו מועדי הוכחות לכל החביעות בין הצדדים. ביום 12.7.12 הודיע מכתן "שלם" כי המתלונן אינו משתף פעולה.

בתסקיר פקידת סעד שהוגש ביום 24.10.12 נאמר, בין היתר, כי המתלונן "מקצין את עמדותיו, מסית את ילדיו הרכים שמתקשים להכיל את עוצמת קונפליקט הנאמנות הכבד". הומלץ פעם נוספת כי המתלונן יסתייע בהדרכה הורית.

בימים 25.10.12 ו-29.10.12 התקיימו דיוני הוכחות, שבמהלכם נחקרו המומחית ופקידת הסעד ארוכות. שלושה מועדי הוכחות נוספים נקבעו במהלך החודשים הקרובים.

4. בירורנו במזכירות בית המשפט העלה, כי ביום 20.11.12 נתן כב' השופט החלטה בבקשת הפטלות שהגיש המחלונן. בהחלטה נדחתה הבקשה ונאמר בה, בין היתר, כי "בית המשפט לא פעל על פי 'דעות קדומות' ותוך 'התעלמות מהעובדות'. שקלתי היטב את בקשות המבקש לביטול החלטתי בדבר המשמורת הזמנית והתקיימו ריונים לא מעטים בנושא זה. דבריו נשמעו בנפש חפצה וללא כל משוא פנים. ההחלטות נעשו אך ורק על יסוד בחינת טובת הילדים וכך ייעשה גם בעתיד. גם העובדה שאפשרתי לאב לקבל את הילדים ללינות בניגוד לעמדת האם ואפשרתי לו לזמן עדים רבים מוכיחה, כי אין שחר לטענה כי בית המשפט 'מוטה לטובת האם'. לכל טענות המבקש אין יסוד".

5. לא מצאתי יסוד לטעון כי החלונה התיישנה. לפי סעיף 18(א)(1) לחוק, הנציב לא יברר חלונה אשר "הוגשה לאחר שעברה שנה מיום המעשה שעליו נסבה החלונה או מהיום שעילת החלונה נודעה למחלונן, או מיום מתן פסק הדין בעניינו בהליך שאליו מתייחסת החלונה, לפי המאוחר", אלא אם כן מצא כי קיימת סיבה מיוחדת המצדיקה את בירורה. במקרה דנן, טרם ניתן פסק הדין בתיק, ולפיכך אין צורך בסיבה מיוחדת לבירור החלונה ככל שהיא נוגעת להתנהגות כב' השופט.

6. אין בסמכותי להידרש לשיקול דעתו של כב' השופט לתת את ההחלטה במעמד צד אחד בלבד, ולא לקיים דיון בבקשה במעמד שני הצדדים כנדרש. אולם משהחליט כן היה על הטעם לכך למצוא את ביטויו בהחלטה. שכן קובעת תקנה 366(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, כי "רשאי בית המשפט ליחן צו על פי צד אחד. אם שוכנע, על בסיס ראיות מהימנות לכאורה, כי קיים חשש סביר שההשגה שבקיום הדין במעמד הצדדים תסכל את מתן הצו או תגרום למבקש נזק חמור". טעם כזה אינו מצוי בהחלטה. זאת ועוד. ממשיכה תקנה 367(א) לתקנות הנ"ל ומורה, כי "ניתן צו, למעט צו עיקול זמני, במעמד צד אחד, יקיים בית המשפט דיון במעמד הצדדים בהקדם האפשרי ולא יאוחר מארבעה עשר ימים מיום מתן הצו; לבקשת כעל דין, ובמידת האפשר, יקבע בית המשפט את הדין במועד מוקדם יותר; בית המשפט רשאי לקבוע מועד מאוחר יותר לדיון, מטעמים מיוחדים שיירשמו...". גם הוראות תקנה זו לא קויימו. הדין במעמד שני הצדדים התקיים רק ב-28.6.11, זאת בלי שפורטו טעמים מיוחדים לחריגה מארבעה עשר הימים שקובעת התקנה. אכן, לבית המשפט לענייני משפחה סמכות לסטות מהוראות התקנות הנ"ל "ולנהוג בדרך הנראית לו הטובה ביותר לעשיית משפט צדק" (תקנה 258(ג) לתקנות הנ"ל), אולם סטייה מהוראה מחייבת הסבר.

7. לא למותר אמנם להוסיף, כי בסופו של דבר אכן ניתן למתלונן ידמו בבית המשפט, שכן, התקיימו מספר ריגוים שבהם ניתנה לו הזדמנות להביע את עמדתו על הבקשה ולהביא אח טיעוניו. אולם, בכך אין כדי לרפא לחלוטין את הפגמים הדיוניים שנפלו בראשיתם של ההליכים.

8. ככל שהתלונה מתייחסת להחלטה שיפוטית של בית המשפט לגופה, אין בסמכותי לבררה (סעיף 17 (3) ו-4 לחוק). אף אין בסמכותי לברר תלונה שעניינה "בקשה של בעל דין ששופט פלוני יפסול את עצמו" (סעיף 7 (5) לחוק) או להורות על העברת שופט מניהול התיק.

9. התוצאה היא, כי התלונה נמצאה מוצרקה כאמור בסעיף 6 לעיל.

 אליעזר גילדברג
 נציב תלונות הציבור על שופטים

העתק: המתלונן

כב' השופט נפתלי שילה, בית המשפט לענייני משפחה, רמת גן
 כב' השופטת טובה סיון, סגנית נשיאה, בית המשפט לענייני משפחה, רמת גן
 כב' הנשיאה דוה הדסי הרמן, בית משפט השלום, תל אביב
 כב' הנשיא אשר גרוניס, בית המשפט העליון
 פרופ' יעקב נאמן, שר המשפטים
 כב' השופט מיכאל שפיצר, מנהל בתי המשפט